

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/163/2014/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

121/2015. (III. 26.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2014. március 13-án előterjesztett **panaszát** a 2015. március 26-án megtartott zárt ülésen született döntése alapján

átteszi

az intézkedést fogantató szervek – a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) egyik kerületi rendőrkapitányságához (a továbbiakban: Kerületi Rendőrkapitányság) és a Készenléti Rendőrség – vezetőihez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, mivel az alapjog korlátozása jogszerűen történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben 2014. február 15-én fogantató rendőri intézkedés (igazoltatás, előállítás), kényszerítő eszközök (testi kényszer, bilincs) alkalmazása, intézkedés elmulasztása (intézkedés időtartama, illetve előállítási ok közlése hiánya, igazolás kiadása hiánya), valamint a rendőri hangnem és bánásmód miatt 2014. március 13-án a Testület panaszirodáján terjesztette elő panaszát.

I.

1) A panaszos és felesége, valamint feleségének bátyja és annak felesége Sz. városból hazafelé mentek gépkocsival a Budapest, T. úton, a gépjárművet a panaszos sógora vezette. Útközben megálltak, hogy vegyenek egy sört egy boltban. Amikor onnan kijöttek, rendőrök igazoltatás alá vonták őket. Elsőként a panaszos sógorát vonták intézkedés alá, utána

---

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

mindannyijukat igazoltatták. A rendőrök kérésére mindannyian átadták irataikat. A sofőr kivételével valamennyien ittas állapotban voltak.

A rendőrök beszálltak a szolgálati gépkocsiba, és közölték velük, hogy várokozzanak. Arról viszont nem tájékoztatták őket, hogy milyen okból várokozzanak, illetőleg, hogy ez mennyi időt vesz igénybe. A panaszos és társai beültek az autóba, majd kb. 20 perc elteltével újabb rendőrök érkeztek. Ekkor ismét kérték a papírjaikat, és ismét a korábbiakban eljáró rendőr intézkedett.

A panaszos sérelmezi a rendőrök hangnemét: úgy beszéltek velük, mintha bűnözők lennének. Miután kiszálltak a gépkocsiból, a rendőrök azt mondták nekik, hogy „Mi ez a rendetlenség?!”, „Álljon fel a járdára, különben erőszakot fogunk alkalmazni”. Ezen mondatok elhangzásakor az egyik rendőr kezét a fegyverén tartotta, amit a panaszos fenyegetőnek érzett. A rendőr többször rászólt a panaszos feleségére is, hogy ne fogja a sört az autóban.

Mivel a panaszos nem állt beljebb a járdán, négy rendőr a földre vitte, megbilincseltek, majd előállították. A többieket nem állították elő.

A panaszos elmondása szerint a rendőri intézkedés során 12 rendőr volt jelen, egy busz és egy szolgálati gépjármű (a panaszos megjegyezte, hogy a rendőrség épülete a bolttal szemben van). A panaszost kb. 22 óra 50 perckor vonták intézkedés alá és kb. 23 óra 30 perc körül állították elő. Kb. negyedórát töltött a rendőrkapitányság épületében.

A panaszos álláspontja szerint iratai átadásával engedelmeskedett a rendőrnek. Sem a panaszos, sem a felesége nem kapott tájékoztatást arról, hogy a panaszost miért állítják elő. Az előállításról igazolást nem kapott, iratait a rendőrkapitányságon adták vissza neki.

A bilincseléssel kapcsolatban a panaszos úgy nyilatkozott, hogy az kb. 30 percig tartott, ebből 15 percet tartózkodott az utcán, ugyanannyit a rendőrkapitányságon. A panaszos megjegyezte, hogy nem akarta kivonni magát az intézkedés alól, nem lépett hátrább, nem kísérelt meg távozni a helyszínről. A bilincs alkalmazása miatt a panaszos kezén sérülések keletkeztek, de nem ment el orvoshoz, láttelelet arról nincs.

A panaszos előadása szerint, amikor felesége odament a rendőrkapitányságra, hogy megkérdezze, a panaszost miért vitték be, azt a választ kapta, hogy „jól elagyabugyaljuk, aztán majd kiengedjük”.

2) A panaszos a Testület előtti meghallgatása során a panasz előterjesztésének időpontjával összefüggésben úgy nyilatkozott, hogy az intézkedő rendőr nem tájékoztatta őt a jogorvoslati jogáról. A panaszos a Testület létezéséről az internetről szerzett tudomást.

3) A panaszos a Testület előtti meghallgatása során továbbá átadta a Kerületi Rendőrkapitányság határozatát.

A határozatot hozó szerv a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy 2014. február 15-én 23 óra 5 perckor a panaszos gyalogosként szabálytalanul, az úttesten

közlekedett a Budapest, Sz. téren. A panaszos cselekményével megvalósította a közúti közlekedés rendjéről szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 21. §-ának (1) bekezdésébe ütköző, és a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 224. §-ának (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését. A hatóság a szabálysértés elkövetése miatt 30.000 forint pénzbírsággal sújtotta.

A panaszos elmondása szerint a gépkocsit vezető sógorával szemben is indult eljárás, mert nem megfelelően parkolt, és ami miatt 5.000 forint pénzbírsággal sújtották.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A Testület soron kívül megkereste a Kerületi Rendőrkapitányság Térfigyelő Osztályát annak érdekében, hogy információt szerezzen a panaszossal szemben fogantatosított rendőri intézkedés helyszínén esetlegesen meglévő és működő térfigyelő kamera felvételével kapcsolatban.

A Térfigyelő Osztály szolgálatban levő r. hadnagy térfigyelő tisztje elmondta, hogy a felvételeket 20 napig őrzik meg, ezért a kérdéses nap tekintetében már nem rendelkeznek felvétellel. A panaszbeadványban említett helyen, a T. utcában egyébként két térfigyelő kamera van, az utca két végénél. A Kerületi Rendőrkapitánysággal szemben, illetve a Sz. térenél nincs kamera. Mindössze egy rendőrségi kamera található a Rendőrkapitányság épületénél, ami a rendőrség épületének parkolójába be- és onnan kihajtó gépjárműforgalmat rögzíti, az utcai események azon nem látszódnak.

2) A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszolt rendőri intézkedésnél a Kerületi Rendőrkapitányság beosztottja volt jelen, és a Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőrök jelenték meg erősítésként.

3) Az előállítás végrehajtásáról és a kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint a Kerületi Rendőrkapitányság r. százados, járőrszolgálati alosztályvezetője a Rendőrkapitányság épületében az utcáról beszűrődő kiabálásra lett figyelmes. Kinézett az utcára, és azt észlelte, hogy egy gépkocsi a Sz. tér T. utcai oldalán található butik előtti utcaszakaszon szabálytalanul, menetiránnyal szemben, illetve a „megállni tilos” jelzőtábla hatálya alatt parkol.

A jármű körül, feltehetően annak vezetője és utasai, az úttesten tartózkodtak, kiabáltak és lökdösték egymást.

A r. százados az említettek miatt a gépkocsihoz ment és az ott tartózkodókat intézkedés alá vonta.

Az intézkedés során, 23 óra 10 perckor megjelent a helyszínen a tagállomás, akiknek tagjai a társaság (három férfi és két nő) priorálását végrehajtották, illetve a gépjármű vezetőjével szemben szabálysértési feljelentést készítettek.

A rendőri intézkedés során az intézkedés alá vont személyek folyamatosan hangosan veszekedtek, az intézkedést kritizálták. Többen ittas állapotban voltak, az úttestről a járdára csak vonakodva, többszöri felszólítás eredményeként voltak hajlandóak fellépni, illetve az intézkedés során többször visszatértek az úttestre, egészen annak közepéig belépve.

Az intézkedés alá vont személyek közül a panaszos két alkalommal, többszöri felszólításra a járdára fellépett, de onnan harmadjára is visszatért az úttestre, és az egyik intézkedő rendőrtől kiabálva, tegeződve és lekezelő stílusban kikérte magának az intézkedést.

A r. százados ekkor a panaszost ismételten felszólította, hogy – különös tekintettel a késői időpontra, és a rossz látási viszonyokra, a közvetlen balesetveszélyre – a járdára lépjen fel. A panaszos erre úgy reagált, hogy „nem megyek fel a járdára. Na, most akkor mi lesz?” A r. százados kétszer újból felszólította a panaszost, hogy lépjen vissza a járdára. Mivel az nem vezetett eredményre, „a törvény nevében!” szavak előre bocsátásával figyelmeztette, hogy amennyiben a felszólításnak nem tesz eleget, úgy vele szemben kényszerítő eszközt fog alkalmazni. A panaszos közölte, hogy „nem érdekel, akkor vigyél be”, és kezeit a rendőr felé nyújtotta összezárt csuklókkal, bilincselte kezét imitálva.

A r. százados megfogta a panaszos bal csuklóját, hogy a járdára felvezesse, ő azonban a kezét kirántotta, hátat fordított, és megpróbált ellépni. Ekkor a r. százados a panaszos jobb csuklóját megragadta jobb kézzel, bal tenyerével pedig a hátát megtámasztva kezét hátrafeszítette, aminek a panaszos aktívan ellenállt, megkísérelte a kezét elrántani, és testét megfeszítette. A r. százados ezért gáncsot vetett a panaszosnak, és egyensúlyából kibillentve a járdaszegély felé döntötte, és hasra fektette, majd kezeit hátra helyzetben megbilincselte.

A r. százados utasítására a tagállomás a panaszost gyalogosan a rendőrkapitányság épületébe kísérte. Ott a r. százados a panaszost leellenőrizte a körözési rendszerben, abban nem szerepelt. A r. százados közölte a panaszossal, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesz a KRESZ 21. §-a alapján, a gyalogosok úttesten tartózkodása szabályainak megsértése, illetve annak továbbfolytatása miatt. A panaszos a szabálysértést nem ismerte el, de ittas állapota miatt nem tudta elmondani egyértelműen annak okát, és a szabálysértési nyilatkozatot nem akarta aláírni. Ezt követően a r. százados – a készenléti csoportvezető engedélyével – szabadon bocsátotta a panaszost.

A rendőri jelentés szerint a panaszost a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulója alapján igazoltatták, a 33. § (2) bekezdés f) pont 1. fordulója alapján (szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy) előállították. Az előállítás oka 23 óra 35 perckor megszűnt, a panaszost szabadon bocsátották.

A panaszossal szemben testi kényszert, illetve az Rtv. 48. §-ának d) pontja alapján (ellenszegülés megtörése érdekében) 23 óra 15 perctől 23 óra 35 percig bilincset alkalmaztak. A jelentés szerint a kényszerítő eszközök alkalmazására való figyelmeztetés megtörtént, továbbá azok során a panaszosnak sérülése és anyagi kára nem keletkezett. A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati

Szabályzat) 41. §-ának (4) bekezdés b) pontja alapján a bilincselés a kezek előre, illetve hátra bilincselésével történt (nem jelölték meg a jelentésben).

4) Az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az igazoltatás és az előállítás jogszerű és szakszerű, a bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

5) A Testület felvilágosítás kérésére a Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályának vezetője parancsnoki kivizsgálást készített, amelynek során szóban meghallgatta a panaszossal szemben intézkedő r. századost. A kivizsgálás eredményeként az osztályvezető az alábbi megállapításokat tette, illetve válaszokat adta.

A r. százados a panaszolt rendőri intézkedést saját kezdeményezésre, egyedül kezdte meg, de annak eredményes befejezéséhez a Készenléti Rendőrség egyik tagállomása nyújtott segítséget. Az intézkedésről, technikai eszköz hiányában, felvétel nem készült.

Az intézkedés alapja az volt, hogy a Rendőrkapitányság épületébe az utcáról jól hallható kiabálás, veszekedés szűrődött be. A r. százados azt észlelte, hogy egy öt fős társaság a butik előtti utcaszakaszon a késői időpont ellenére hangoskodik, a feltehetően hozzájuk tartozó személygépkocsi a menetiránnyal szemben, a „megállni tilos” tábla hatálya alatt várakozik, a személyek pedig az úttesten tartózkodnak. Ezt tapasztalva a r. százados intézkedés alá vonta a társaságot.

Az intézkedés (igazoltatás) alapját a szabálysértések észlelése adta: Szabs. tv. 195. § (1) bekezdése szerinti csendháborítás, továbbá a KRESZ 40. § (1) bekezdése szerinti menetiránnyal szembeni várakozás, 21. §-a szerinti gyalogosok közlekedése és a 15. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerinti „megállni tilos” jelzőtábla hatálya alatti várakozás. Az intézkedés célja ezen jogsértések megszüntetése, illetve a jármű vezetőjének megállapítása volt.

A r. százados az intézkedést köszönéssel, bemutatkozással, és jelvéyszámának közlésével kezdte meg. Szolgálati egyenruhában volt, szolgálati jelvénye jól látható módon volt azon elhelyezve. A r. százados a társaság tagjait személyazonosságuk igazolására hívta fel, illetve tájékoztatta őket az észlelt jogsértésről.

A Testület azon kérdésére, hogy mi indokolta további rendőrök bevonását a rendőri intézkedéshez, azt a választ kapta, hogy mivel a r. százados öt személlyel szemben egyedül kezdeményezett intézkedést, akik részben ittas állapotuk miatt több esetben nem mutattak együttműködést, nem tettek eleget az úttest elhagyására vonatkozó felszólításoknak, indokoltá vált, hogy több rendőr folytassa le. A r. százados – emlékezete szerint – még nem kért tagállomást a helyszínre, amikor már az intézkedést észlelve a Készenléti Rendőrség egyik tagállomása egy rendőrségi kisbusszal segítséget nyújtott. A r. százados nem emlékszik arra, hogy a panaszos iratait két ízben kérték el. A panaszossal együtt tartózkodó személyeket a Készenléti Rendőrség beosztottjai priorálták, míg a panaszost – az előállítását követően – a rendőrkapitányság épületében a Készenléti Rendőrség csoportvezetője.

A Testület rákérdezett a rendőrségtől azon panaszosi állításra, miszerint várakoztatták. A rendőrség álláspontja szerint az intézkedés csak a szükséges ideig tartott. Abban azonban

késedelmet okozott, hogy a helyszínen elektromos légalkoholmérő készüléket kért a r. százados – a panaszos sógora ittassága ellenőrzése céljából. A panaszoson kívüli többi személlyel szembeni intézkedést még a panaszos szabadítását megelőzően befejezték, ami kb. 20-25 percig tartott.

A tanúsított hangnem és bánásmód tekintetében a r. százados úgy nyilatkozott, hogy mind ő, mind pedig a Készenléti Rendőrség beosztottjai kulturált, udvarias hangnemben intézkedtek. Az intézkedés során nagyfokú türelmet tanúsítottak, és a r. százados csak a folyamatos, többszöri felszólítás figyelmen kívül hagyását követően határozott az előállítás foganatosításáról. A r. százados továbbá nem emlékszik, hogy bármelyik rendőr részéről elhangzott olyan kérdés, hogy „mi ez a rendetlenség?”. Az arra vonatkozó felszólítás viszont elhangzott, hogy ha a panaszos az úttesten tartózkodó jogsértő magatartását nem fejezi be, kényszerítő eszköz alkalmazásával a járdára fogják felvezetni. Az intézkedés során – a r. százados bilincsen kívül – más kényszerítő eszközt nem vettek elő, azzal nem fenyegettek a rendőrök, illetve ráutaló magatartás nem történt.

A panaszos az intézkedés során szemmel láthatóan ittas állapotban volt. Beszéde akadozott, időnként nem volt egyértelmű. Folyamatosan emelt hangon beszélt, kötekedő stílusban az intézkedést kifogásolta. A rendőri felszólításnak nem, illetve csak vonakodva, többszöri felszólításra tett eleget, de rövid idő múlva újból és újból figyelmen kívül hagyta.

A bilincselés tekintetében az Állásfoglalás II. rész 3) pontjában írtakhoz képest annyi többletinformációt tartalmaz a parancsnoki kivizsgálás, hogy annak alkalmazása során – az intézkedés késelemével járó veszélyre tekintettel – előzetes figyelmeztetés nem történt. A bilincselés miatt a panaszos látható sérülést nem szenvedett, és ilyet nem is jelzett az intézkedés során.

Az előállítás időtartama tekintetében továbbá azt a további információt tartalmazza a parancsnoki kivizsgálás, hogy a helyszínen megkezdett intézkedést, adatgyűjtést le kellett zárni, a panaszos ezért 5-10 percig várakozott a rendőrkapitányság ügyfélvárójában. Ezt követően a r. százados is megérkezett a rendőrkapitányság épületébe, és a panaszos priorálását kb. 3 perc alatt végrehajtotta. Utána a panaszost tájékoztatta, hogy vele szemben szabálysértési eljárást kezdeményez, és felhívta a figyelmét arra, hogy a jövőben milyen magatartást tanúsítson a rendőri intézkedéssel szemben. 6-7 percig tartó beszélgetést követően a panaszos szabadítása megtörtént. A r. százados nem emlékszik arra, hogy a panaszos az előállításról szóló igazolást átvette-e, de igazolást minden esetben készítenek.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszbeadványban említett közlés a panaszos felesége felé („jól elagyabugyaljuk”) nem hangzott el.

A panaszost a panasztételi lehetőségről szóban tájékoztatták. Arról nem nyilatkozott a rendőrség, hogy milyen tartalmú volt a közlés.

6) A Kerületi Rendőrkapitányság továbbította a Testület felé a panaszossal szemben indított szabálysértési eljárásban utóbb keletkezett határozatot. Eszerint a szabálysértési hatóság a korábbi, szabálysértést megállapító és pénzbírságot kiszabó határozatát – mivel a panaszos jelezte, hogy a kiszabott bírság megfizetése megterhelő lenne számára anyagilag – visszavonta, és annak összegét csökkentette.

7) Tekintettel arra, hogy a panaszossal szemben a Készenléti Rendőrség beosztottjai is intézkedtek, a Testület felvilágosítást kért a Készenléti Rendőrségtől is, amelynek parancsnoka az alábbi tájékoztatást adta.

Az állományába tartozó rendőrök nem készítették videofelvételt a panaszolt intézkedés során.

Az intézkedést végrehajtó rendőrök a Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály I. I. Bevetési Osztály állományának tagjai. Négy járőrpár – egy r. zászlós csoportvezető és egy r. főtörzsőrmester, egy r. törzsőrmester mb. járőrvezető és egy r. őrmester, egy r. törzsőrmester járőrvezető és egy r. törzsőrmester járőr, illetve egy r. törzsőrmester járőrvezető és egy r. őrmester járőr – volt jelen. A Készenléti Rendőrség állományának tagjai a szóbeli figyelmeztetésen kívül más intézkedést nem fogadtak.

8) A Készenléti Rendőrség említett nyolc rendőre – négy járőrpár – 2014. február 15-én közterületi járőrszolgálatot látott el a Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén. Valamennyien részletes jelentést készítettek a Testület által feltett kérdések alapján. Tekintettel arra, hogy sok egyezés van az adatokban, a Testület ezen jelentések egyenkénti ismertetésétől eltekint.

A r. zászlós csoportvezető és járőrtársa jelentésükben előadták, hogy a Kerületi Rendőrkapitányság bejáratánál kapták a jelzést az ottani beosztottól, hogy egy társaság a szemben levő éjjel-nappali bolt előtt hangoskodik, és annak tagjai az úttesten láthatóan ittas állapotban járkálnak. A csoportvezető erről tájékoztatott két járőrpárost is, és arra utasította őket, hogy menjenek az üzlet elé.

Hat járőr szinte egy időben érkezett a helyszínre. A két r. törzsőrmesterből álló járőrpáros a Rendőrkapitányságon írásos tevékenységét befejezte, és indultak a részükre meghatározott területre, amikor észlelték, hogy a bevetési csoportjuk többi további tagjai az üzlet előtt intézkednek több agresszíven viselkedő személlyel szemben, így indokoltak látták, hogy segítsék annak eredményes végrehajtását.

A r. törzsőrmester mb. járőrvezetőből és a r. őrmesterből álló járőrpáros az üzlet előtt szabálytalanul parkoló gépjárművel és annak vezetőjével szemben kezdett intézkedni [az Rtv. 20. §-ában foglalt azonosításra vonatkozó kötelezettségüknek eleget tettek, közölték az intézkedés tényét és célját – a KRESZ 40. § (1) bekezdése és 15. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján elkövetett szabálysértés miatt történik –. Továbbá az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján igazoltatták a vezetőt]. Nem sokkal később érkezett a helyszínre a Rendőrkapitányság r. századosa, aki – amikor a panaszos újból az úttestre lépett és kiabálni kezdett – a szabálysértést észlelve vonta őt intézkedés alá.

A rendőri létszámot az indokolta a jelentések szerint, hogy az intézkedés alá vont személyek agresszíven viselkedtek, a panaszos szemmel láthatóan ittas állapotban volt. A személygépkocsi vezetőjével szemben intézkedő járőrpáron kívüli többi járőrt megkérte a Rendőrkapitányság r. századosa, hogy egyedül van, ezért biztosítsák az intézkedést.

A panaszossal szemben intézkedő Készenléti Rendőrség beosztottjai egyformán úgy nyilatkoztak, hogy a Szolgálati Szabályzatban meghatározott szolgálati fellépés szerint kezdtek intézkedni. Egyezően nyilatkoztak továbbá arról, hogy az Rtv. 20. §-ának (2)

bekezdése alapján az intézkedés megkezdésével egyidejűleg eleget tettek az intézkedés ténye és célja közlésére vonatkozó kötelezettségüknek. (Az utóbb kikerülő járőrpáros mindkét tagja ezzel összefüggésben pedig úgy nyilatkozott, hogy kikerülésükkor a panaszossal szembeni intézkedés elsődleges lépéseit a több járőr már megtette, azzal kapcsolatban nyilatkozni nem tudnak.)

A panaszos (és társai) igazoltatásának célja és jogalapja tekintetében a rendőri jelentések egybevágóan abban a tekintetben, hogy az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés a) pontja szolgáltatta.

A rendőrök hangneme és bánásmódja tekintetében a panaszossal szemben intézkedő rendőrök jelentéseiben az szerepel, hogy „normál hangnemben, a hatályos normáknak megfelelően”, illetve kulturáltan folytatták le az intézkedést. A személygépkocsi vezetőjével szemben intézkedő rendőrök is úgy emlékeztek, hogy a többi rendőr kulturáltan viselkedett, nem beszéltek emelt hangnemben. Egybehangzóan úgy nyilatkoztak továbbá, hogy nem hangzott el olyan kérdésre vonatkozóan, hogy „mi ez a rendetlenség?”, nem történt sem erőszakkal, sem fegyverrel való fenyegetés. A gépkocsi vezetőjével szemben intézkedő rendőrök pedig nem fordítottak figyelmet arra, milyen kifejezéseket használtak a panaszossal szemben intézkedő rendőrök. A rendőri jelentésekben ugyanakkor egyezően az szerepel, hogy a panaszos láthatóan ittas állapotban volt, az intézkedés alatt agresszíven viselkedett, kiabált („nekem ne mondják meg, hogy mit csináljak”).

A kényszerítő eszköz alkalmazása tekintetében a jelentésekben az szerepel, hogy a Rendőrkapitányság r. századosa több ízben felszólította a panaszost, aminek nem tett eleget, így „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával figyelmeztette, hogy a rendőri felszólításnak tegyen eleget, ellenkező esetben előállításáról gondoskodik. Végül a r. százados – előzetes figyelmeztetést követően – a panaszos kezeit hátra helyzetbe rögzítette, amihez két járőr segítségét kérte annak eredményes és biztonságos lefolytatása érdekében. A bilincseléshez segítséget nyújtó járőrök úgy nyilatkoztak, hogy olyan bilincselési testhelyzetet alakítottak ki, ami nem okoz sérülést és panaszt. Ezek a járőrök kísérték be a panaszost a Rendőrkapitányság épületébe.

A jelentésekben egyöntetűen az szerepel, hogy nem a Készenléti Rendőrség járőrei fogadosították az előállítást, hanem a Kerületi Rendőrkapitányság r. századosa, ezért annak részleteiről (így az igazolás kiadásáról sem) nem tudtak nyilatkozni. Azon kérdés tekintetében, hogy a panaszos szenvedett-e sérülést a rendőri fellépés során, a rendőrök nem tudtak érdemben nyilatkozni, illetve úgy reagáltak néhányan, hogy amíg jelen voltak az intézkedésnél, addig látható sérülése nem keletkezett a panaszosnak. Valamennyi jelentésben az szerepel továbbá, hogy a panaszos felesége irányában történt közlést (nevezetesen, hogy a panaszost azért vitték be a rendőrkapitányságra, hogy „jól elagyabugyalják”) nem hallották a rendőrök. A panaszos panasztételi lehetőségeiről való tájékoztatás megtörténte, formája és tartalma tekintetében úgyszintén nem tudtak nyilatkozni, mivel nem ők intézkedtek a Rendőrkapitányság épületében a panaszossal szemben.

9) A Készenléti Rendőrség Rendészeti Igazgatóság Bevetési Főosztály I. I. Bevetési Osztály egyik csoportvezetője, aki jelen volt a panaszossal szembeni rendőri intézkedés során, összefoglaló jelentést készített. A dokumentum az Állásfoglalás II. rész 1)-8) pontjaiban foglaltakhoz képest az alábbi többletinformációkat tartalmazza.

A r. zászlós azt tapasztalta, hogy a bolt előtt tartózkodó 5 személy, akiknek többsége szemmel láthatóan ittas állapotban volt, hangoskodik, vitatkoznak. Az eset összes körülményét figyelembe véve döntött úgy, hogy együttesen, hatan kezdik meg az elsődleges intézkedéseket. Az intézkedés során jól érthetően, tisztelettudóan, de határozott szavakkal, megfelelő hangnemben szólították fel a személyeket, hogy az úttestet hagyják szabadon, a járdásra menjenek fel, aminek eleget tettek. Mindenkit igazoltatás alá vontak, a vezetővel szemben szabálysértési feljelentést kezdeményeztek. Ezt követően érkezett a helyszínre a Rendőrkapitányság r. századosa, akinek láttán a panaszos magatartása megváltozott, az úttestre ment, közölte, hogy mégsem hajlandó a járdán tartózkodni. A r. százados közölte vele, hogy intézkedés alá vonja, és utasította a r. zászlóst, hogy – mivel egyedül van – egy járőrpárral biztosítsák az intézkedést.

A bilincseléssel kapcsolatban az összefoglaló jelentés is tartalmazza, hogy először a panaszos kezeit maga elé tette, bilincselési pozíciót imitálva, és várta, hogy a r. százados megbilincselje. A r. százados elővette a bilincset és rá akarta tenni a panaszos kezére, de ő a helyzetből kifordult, és távozni akart. A r. százados „a törvény nevében” szavak előre bocsátásával testi kényszer alkalmazott, amely „láthatóan nem érte volna el a célját”, ezért két járőr a segítségére sietett és együttesen a földre vitték a panaszost, majd hátra helyzetben megbilincselte a r. százados. A biztosító járőrpár a panaszost a 150 méterre levő Rendőrkapitányságra gyalogosan bekísérte, ahol azonnal egy civil ruhás nyomozónak sérülés- és panaszmentesen átadták. A panaszos átadását követően a bevetési csoport minden tagja folytatta az útírányban foglalt feladatát, a panaszossal szemben már semmilyen intézkedést nem hajtottak végre, dokumentációt nem készítettek.

10) A Készenléti Rendőrség a Testület részére megküldte a panaszos sógorával szemben készített szabálysértési feljelentést is. A dokumentum a panaszügy szempontjából azt a releváns információt tartalmazza, hogy a vezetővel szemben 23 óra 30 perckor fejeződött be a rendőri intézkedés.

III.

A Testület először azt vizsgálta, hogy a panaszos határidőben terjesztette-e elő a panaszát.

A panaszos a Testület előtti meghallgatása során azt nyilatkozta, hogy az intézkedő rendőr nem tájékoztatta őt a jogorvoslati jogáról, így a Testület létezéséről az internetről szerzett tudomást.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján köteles a rendőr az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése alapján választási lehetőség illeti meg azt, akinek az Rtv. IV.-V. Fejezetében – a 46/A.-46/C. § kivételével –, valamint a VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása alapvető jogát sértette: az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy a Testülethez fordul panasszal.

Az Rtv. 93. §-a (1) bekezdésének a panasz benyújtásakor hatályos szövege szerint a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított húsz napon belül lehet előterjeszteni.

Az elsődleges rendőrségi dokumentum (az előállítás végrehajtásáról és kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés) a panaszjogról való kioktatás megtörténte tekintetében nem tartalmaz információt. Az utóbb készített parancsnoki kivizsgálás azt tartalmazza, hogy a panaszjogról való tájékoztatás szóban történt meg a panaszos részére, annak tartalmát azonban nem közölték a Testülettel. **Tekintettel arra, hogy a Testület a panaszjogról való kioktatás megtörténte tekintetében a rendőrség álláspontját nem találta meggyőzőbbnek a panaszos állításánál, a panaszbeadványt befogadta, azt határidőben érkezettnek tekintette.**

IV.

A panaszos sérelmezte beadványában a rendőrök szolgálati fellépésének módját (azt, hogy nem közölték, miért kell várakoznia rokonaival együtt) és létszámukat, a bilincs alkalmazását (annak időtartamát, és azt, hogy sérülést okozott), az előállítását. Panaszolta továbbá, hogy az előállítás okát nem közölték, illetőleg időtartamáról nem kapott igazolást. Kifogásolta a rendőri hangnemet és bánásmódot is.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a Szolgálati Szabályzat rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerint személyes szabadsághoz való jogát, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát, a XX. cikkben foglalt testi épséghez való jogát, továbbá a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost és társait indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vonta-e intézkedés alá.

A panaszos beadványában arról számolt be, hogy rokonaival, gépkocsival utaztak, és megálltak útközben, hogy alkoholt vegyenek. A gépkocsi vezetője kivételével mindenki ittas állapotban volt. A rendőrségtől származó információk szerint az érintett személygépkocsi a menetiránnyal szemben, és a „megállni tilos” jelzőtábla hatálya alatt parkolt. A panaszos és társai pedig az úttesten tartózkodtak, kiabáltak, lökdösődtek. A rendőrségi iratok szerint a rendőri intézkedés célja az észlelt jogsértések megszüntetése, illetve a jármű vezetőjének megállapítása volt.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmeskedni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-a szerint a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz. A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására. A rendőrt közigazgatási bírsággal sújtandó szabályszegés észlelése vagy tudomására hozása esetén abban az esetben terheli a közigazgatási hatósági eljárás lefolytatása érdekében szükséges intézkedési kötelezettség, ha ilyen jellegű szolgálati feladat ellátására kapott utasítást, vagy intézkedése során ilyen jogsértést észlel, és – amennyiben ez az eljárás lefolytatásának jogszabályi feltétele – rendelkezik a tevékenység ellátáshoz, illetve a szabályszegés dokumentálásához szükséges technikai eszközzel.

A KRESZ 21. §-ának (1)-(2) bekezdése értelmében a gyalogosnak a járdán, ahol pedig járda nincs, a leállósávon, az útpadkán vagy a kerékpárúton kell közlekednie. Ahol ez utóbbiak nincsenek, ott a gyalogosok az úttesten közlekedhetnek. Ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdése szerint pedig a gyalogos az úttestre akkor léphet, ha meggyőződött annak veszélytelenségéről. Az úttestre váratlanul nem léphet, köteles az úttesten késedelem nélkül átmenni és tartózkodni minden olyan magatartástól, amely a járművek vezetőit megzavarhatja vagy megtévesztheti.

A KRESZ 15. §-ának (1) bekezdés a) pontja szerint a „Megállni tilos” (60. ábra) azt jelzi, hogy – a forgalmi vagy műszaki okból szükséges megállást kivéve – megállni, valamint várakozni tilos. A 40. § (1), (6) bekezdése szerint továbbá járművel megállni – ha közúti jelzésből vagy a (2)-(5) bekezdés rendelkezéséből más nem következik – csak az úttest menetirány szerinti jobb szélén, azzal párhuzamosan, egy sorban szabad (kivéve, ha forgalmi okból vagy a jármű műszaki hibája miatt szükséges megállni) nem tarthatók meg.

A Szabs. tv. 178. pontja (224. §-a) szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését valósítja meg, aki a KRESZ meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg.

Ugyanezen törvényhely 149. pontja (195. §-a) határozza meg a csendháborítás tényállását. A szabálysértést az követi el, aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja.

A Testület a vonatkozó jogszabályhelyek ismertetését követően utal töretlen gyakorlatára, amely szerint valamely cselekmény tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – akkor, amikor a rendőrség az

intézkedés jogalapjaként szabálysértés gyanújára hivatkozik – az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület azt vizsgálta, felmerülhetett-e bármely jogellenes cselekmény elkövetésének olyan fokú gyanúja, amely a rendőrség oldalán intézkedési kötelezettséget keletkeztethetett.

A Testület megítélése szerint a szabálysértések elkövetésének gyanúja bizonyosan olyan körülmény, amely a közrend védelme érdekében az Rtv. idézett 13. §-a alapján intézkedési kötelezettséget (illetve igazoltatást) keletkeztetett. A Testület megállapítása szerint jogszerű volt a rendőri fellépés, ami által nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

2) A panaszbeadvány szerint az intézkedés helyszínén 12 rendőr volt jelen, egy rendőrségi busz és egy szolgálati gépkocsi.

A Testület a helyszínen megjelent rendőri létszámot abból a szempontból vizsgálta, hogy megfelelt-e az arányos fellépés követelményének. Az Rtv. 15. §-a értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Jelen esetben a Kerületi Rendőrkapitányság r. századosán kívül a Készenléti Rendőrség nyolc rendőre érkezett ki a helyszínre. Figyelemmel arra, hogy a r. százados öt személlyel szemben kezdeményezett intézkedést, akik közül többen (a panaszos által sem vitatottan) ittas állapotban voltak. A Testület elfogadta továbbá azt az állítást, hogy az intézkedés alá vont személyek nem voltak együttműködőek. **Mindezek alapján a Testület a panaszossal és társaival szembeni rendőri létszámot nem találta eltúlzottnak, álláspontja szerint az arányosság követelménye sem sérült, ezáltal nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

3) A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök nem közölték azt, hogy a rendőri intézkedés (igazoltatás) mennyi ideig fog tartani, és miért kell várakozniuk. A Testület a panasz ezen része vonatkozásában az alábbi megállapításokat teszi.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt minden esetben köteles nevét, azonosító számát, illetve az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Ez alól egyetlen eset kivétel, nevezetesen, ha ez a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti (pl. azonnali beavatkozás, fellépés szükséges), ebben az esetben ugyanis az intézkedés befejezésekor kell az igazolására szolgáló lépéseket megtenni.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszost (és társait) az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján (a közrend védelme érdekében) igazoltatták. A rendőrség továbbá azt a tájékoztatást adta, hogy az intézkedés csak a szükséges ideig tartott, késedelmet az okozott, hogy a helyszínre elektromos légalkoholmérő készüléket kért a r. százados a vezető ittassága ellenőrzése céljából. A panaszoson kívüli négy személlyel szembeni intézkedés kb. 20-25 percig tartott.

A Testület megítélése szerint az intézkedés időtartama – tekintettel az intézkedés alá vont személyek számára, tanúsított magatartásukra és a szabálysértések jellegére,

továbbá a technikai eszköz beszerzésének szükségességére – nem volt eltúlzott, ezáltal ebben a tekintetben sem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető joga.

4) A Testület – bár a panaszos kifejezetten ezt nem sérelmezte – vizsgálta a panaszossal szemben foganatosított igazoltatás jogszerűségét.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A rendőrségtől kapott tájékoztatás szerint a panaszost az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdés 1. fordulata alapján igazoltatták. Az igazoltatás okaként azt jelölték meg, hogy szabálysértés elkövetését észlelték (garázdaság, közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése).

A Testület elfogadja azt az érvelést, hogy a panaszos (és társai) igazoltatása közrendvédelmi célból szükséges volt, álláspontja szerint azzal a panaszos személyes adatok védelméhez való joga nem sérült.

5) A Testület vizsgálta a panaszossal szemben alkalmazott kényszerítő eszközök jogszerűségét is. A panaszbeadvány szerint a panaszos nem akarta magát kivonni az intézkedés alól, nem akart távozni a helyszínről, ennek ellenére kb. 30 percig volt megbilincselte állapotban. A bilincs alkalmazása miatt a panaszosnak sérülése keletkezett, azonban láttelepet arról felmutatni nem tud.

a) A testi kényszer tekintetében a rendőrségi iratok az alábbiakat tartalmazzák. A panaszos többszöri felszólításra a járdára visszalépett, de utóbb ismét visszatért az úttestre, és kiabálva az intézkedést kritizálta. Ezt követően a r. százados előzetesen figyelmeztette a panaszost, hogy kényszerítő eszközt fog alkalmazni. A panaszos annak kezdetben, látszólag eleget tett, majd, amikor a rendőr megfogta a csuklóját, szabadulni próbált. Ezt követően a r. százados a panaszos egyik csuklóját megfogta, majd hátrafeszítette a karját, aminek a panaszos aktívan ellenállt, testét megfeszítette. A rendőr gáncsot vetett neki, hasra fektette. Ilyen helyzetben bilincselte meg a panaszost, két rendőr segítségével.

Az Rtv. 47. §-a szerint a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

Az Rtv. 61. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a kényszerítő eszköz alkalmazására az érintettet – ha az eset körülményei lehetővé teszik – előzetesen figyelmeztetni kell.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1)-(2) bekezdése értelmében a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfelfejtással alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható. A testi kényszer alkalmazása során a rendőr önvédelmi fogásokat is használhat. A rendőr a támadás céljára

szolgáló eszköz használatának megakadályozása, továbbá a támadás elhárítása érdekében az ehhez szükséges erejű és irányultságú ütést vagy rúgást alkalmazhat.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok közül a rendőrségi álláspontot találta meggyőzőbbnek. Úgy ítélte meg, hogy a panaszos ittas állapota, magatartása következtében a rendőri intézkedés eredményessége a testi kényszer (illetve később a bilincs alkalmazása) által volt biztosítható. **A Testület megállapítása szerint a testi kényszer alkalmazása jogszerűen és indokoltan történt, ami által nem sérült a panaszos testi épséghez és emberi méltósághoz való joga.**

b) Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Ezen szakasz szerint a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére. A fentebb hivatkozott 61. § (1) bekezdése szerint továbbá a bilincs alkalmazására is előzetesen figyelmeztetni kell az érintettet, ha az eset körülményei lehetővé teszik.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi. Annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

A Szolgálati Szabályzat 41. §-ának (6) bekezdés a) pontjának első fordulata szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől, vagy az érintett személy szállítása, átkísérése nem az arra a célra kialakított járműben történik, vagy az érintett személyt a rendőr egyedül állítja elő, kivéve, ha az intézkedésben érintett kezei az erre a célra kialakított övhöz vannak bilincselve. A (7) bekezdés szerint továbbá a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A Testület ehelyütt is hivatkozik az arányosság követelményére: a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül továbbá azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár [Rtv. 15. §]. Az Rtv. 16. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak.

A Szolgálati Szabályzat a kényszerítő eszközök általános szabályai között, 39. §-ának (1) bekezdésében rögzíti, hogy kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

A Szolgálati Szabályzat fentebb hivatkozott 39. §-ának (3) bekezdés szerint továbbá a kényszerítő eszköz alkalmazását jól hallható, közérthető és határozott módon a következő sorrendben meg kell előznie: a jogellenes magatartás abbahagyására való felszólításnak, „a törvény nevében” szavak előrebocsátásával, valamint a figyelmeztetésnek, hogy kényszerítő eszköz alkalmazása következik.

A vizsgált esetben a rendőrségi iratok a bilincselés okául és alapjául az Rtv. 48. §-ának d) pontját, azaz az ellenszegülés megtörése érdekében történő bilincshasználatot jelölték meg. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok szerint a panaszos a testi kényszer alkalmazásának aktívan ellenállt, ezért a r. százados megbilincselte a panaszost. Kezei hátra helyzetben való bilincselésének eredményes és biztonságos végrehajtása érdekében két járőr nyújtott segítséget. A rendőrségi dokumentumok között ugyanakkor ellentmondás mutatkozik a bilincselést megelőző előzetes figyelmeztetés megtörténte tekintetében: az előállítás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint az megtörtént, míg a Kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályának vezetője által készített parancsnoki kivizsgálás azt tartalmazza, hogy a bilincs alkalmazása során előzetes figyelmeztetés – az intézkedés késedelmével járó veszélyre tekintettel – nem történt. Bilincs 30 percig volt a panaszoson.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján az alábbi megállapításokat teszi. A Testület meggyőzőbbnek találta a rendőrség álláspontját, azt az indokot, hogy a panaszos ellenszegült a rendőri intézkedésnek, ami a kezdetben alkalmazott testi kényszerrel nem volt megtörhető. Elfogadta továbbá azt is, hogy a kezek hátra bilincselése célszerű volt, mivel az testi kényszer útján történt. A bilincselés időtartama tekintetében azt állapította meg, hogy az a szükséges ideig tartott. Az előzetes figyelmeztetés vonatkozásában pedig úgy ítélte meg, hogy a késedelem veszélye miatt annak elmaradása is jogszerűnek tekinthető. **A Testület megítélése szerint a bilincs alkalmazása jogszerűen, indokoltan történt, amely egyben arányosnak is tekinthető, azzal nem sérült a panaszos emberi méltóságához fűződő joga.**

c) A panaszbeadvány szerint a kényszerítő eszköz alkalmazása miatt a panaszosnak sérülése keletkezett. A panaszos ugyanakkor ezen állítását nem tudta dokumentummal alátámasztani, orvoshoz nem ment, látlelet nem készült.

A rendőrségi iratok (elsődleges jelentés, utóbb készült jelentések és parancsnoki kivizsgálás) szerint a kényszerítő eszköz alkalmazása a panaszosnak nem okozott látható sérülést, illetve maga a panaszos sem jelezte azt. A bilincseléshez segítséget nyújtó két rendőr egyezően úgy nyilatkozott, hogy olyan testhelyzetet alakítottak ki a bilincseléshez, ami nem okoz sérülést.

Az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdése értelmében a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr

gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok közül ez esetben a rendőrség álláspontját találta meggyőzőbbnek, tekintettel arra, hogy a panaszos azt egyéb módon (láttelel) nem támasztotta alá. **A Testület megállapítása szerint a bilincselés módja miatt nem sérült a panaszos testi épséghez való joga.**

6) A Testület vizsgálta a panaszos előállításának jogszerűségét, mellyel összefüggésben az alábbi megállapításokat teszi.

a) Az Rtv. 33. § (1) és (2) bekezdése taxatív felsorolja az előállítás okait. A rendőrségi dokumentumok egyezően azt tartalmazzák, hogy a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja volt. (Helyesen annak első fordulata.) Az Rtv. idézett 33. § (2) bekezdés f) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani. Az idézett törvényhely az intézkedő rendőr mérlegelésére bízta annak eldöntését, hogy előállítja-e az intézkedés alá vont személyt, vagy pedig adatait rögzítve később feljeleníti szabálysértés elkövetésére való hivatkozással.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításnak három konjunktív feltétele van: egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, meghatározott személyhez (személyek csoportjához) célzott rendőri felszólítás ezen magatartás abbahagyására és ezen jogsértő magatartás továbbfolytatása a felszólítást követően. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

A Testület a megjelölt előállítási okra figyelemmel először azt vizsgálta, hogy a konkrét helyzetben felmerült-e valamely szabálysértés elkövetésének olyan szintű gyanúja, amely folytatása esetén elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A rendőrség az előállítást megalapozó szabálysértésként a KRESZ 21. §-ának (1) bekezdésébe ütköző, és a Szabs. tv. 224. §-ának (1) bekezdése szerint minősülő közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése szabálysértését jelölte meg. A hivatkozott törvényhely szerint a közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértését valósítja meg, aki a KRESZ-ben meghatározott közúti közlekedés szabályait megszegi, ha a 217-222. §-a szerinti szabálysértés nem valósul meg. A rendőrségi iratok szerint továbbá a panaszos ellenszegült a rendőri intézkedésnek, a felszólításoknak nem tett eleget, újból az úttestre visszatért. Az iratok alapján továbbá az is megállapítható, hogy az előállítás megszűnt, miután a panaszos adatait a rendőrkapitányság épületében leellenőrizték, illetve közölték vele a szabálysértési feljelenítés megtételét.

A Testület ehelyütt ismételten utal arra, ha a rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (jelen esetben szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való

állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a rendőrség álláspontját találta meggyőzőbbnek. **Álláspontja szerint jelen esetben az előállításához szükséges feltételek fennálltak, az intézkedés kellő jogalap birtokában történt.**

b) Tekintettel arra, hogy a 33. § (2) bekezdése alapján fogatosított előállítások esetén a jogalkotó a rendőr mérlegelési jogkörébe utalta az előállítás szükségességéről való döntést, ezért a Testületnek a jogalap fennállásakor is vizsgálnia kell, hogy az előállítás megfelel-e az arányosság követelményének.

A fentebb ismertetett arányosság követelménye szerint több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással jár.

A panaszos előállítására az ügy adatai szerint azért került sor, mert az elsődleges rendőri intézkedésnek ellenállt. A konkrét esetben tehát vizsgálni kellett azt, hogy az adott körülmények között szükség volt-e a panaszos előállítására annak érdekében, hogy a szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges adatait meg tudja állapítani a rendőrség.

A Testület a körülményeket úgy értékelte, hogy a panaszos helyszíni visszatartása és igazoltatása nem vezetett eredményre, a panaszos állapota (ittassága) és magatartása (a rendőri felszólításnak több ízben nem tett eleget, és ellenállt) miatt szükséges volt a rendőrkapitányságra való előállítása.

c) Mivel az előállítás Testület által jogszerűnek ítélt oka szabálysértés abbahagyásra irányuló felszólítás utáni folytatása volt, azt kell értékelni, hogy ez az előállítási cél (a szabálysértés folytatásának megszakítása) milyen tartamú előállítást tesz szükségessé.

Az előállítás időtartamával kapcsolatban az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdése azt tartalmazza, hogy a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja.

A Testület álláspontja szerint a felszólítás ellenére folytatott szabálysértés megszakítására a lehető legrövidebb tartamú előállítás is elégséges, hiszen a szabadságától megfosztott személy már a hatósághoz való beszállítása során sincs abban a helyzetben, hogy a jogsértő magatartást folytassa. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának I. fordulata alapján fogatosított előállítások legfeljebb addig tarthatnak, amíg az előállítással kapcsolatos és a szabálysértési eljárás megindításához szükséges dokumentációt az előállítás helyszínén a rendőrség felveszi, ezt követően az ilyen alapon előállított személyek szabadon bocsátásának van helye.

Jelen ügyben valamennyi rendőrségi irat egyezően azt tartalmazza – és ezt a panaszos sem vitatta –, hogy több személlyel szemben kellett intézkedni, a panaszos előállítása pedig 23 óra 35 percig tartott. A rendőrségi dokumentumok szerint továbbá a rendőrkapitányság épületébe (ami 150 méterre volt az intézkedés helyszínétől) gyalogosan kísérték be a panaszost a Készenléti Rendőrség beosztottai, ott egyből átadták egy nyomozónak. A helyszínen

megkezdett intézkedéshez elektromos légalkoholmérő készüléket kellett kérni, illetőleg az adatgyűjtést le kellett zárni, a panaszos ezért 5-10 percig várakozott a rendőrkapitányság ügyfélvárójában. Amikor a r. százados megérkezett az épületbe, a panaszos adatait kb. 3 perc alatt egyeztette, tájékoztatta a szabálysértési eljárás kezdeményezéséről, továbbá felhívta a figyelmét arra, hogy a jövőben milyen magatartást tanúsítson a rendőri intézkedéssel szemben (ez további 6-7 percig tartott). A Testület nem tartotta aránytalannak a rendőrség mérlegelés alapján meghozott, a panaszos előállítására szóló döntését.

Összefoglalóan a Testület álláspontja szerint a panaszos előállításának jogalapja az Rtv. 33. §-ának (2) bekezdés f) pontja alapján a vizsgált ügyben fennállt, és az előállítás foganatosításáról való döntés az Rtv. 15. §-a alapján arányosnak tekinthető, ezért az előállítással jogszerűen korlátozta a rendőrség a panaszos személyes szabadsághoz való jogát.

7) A panaszos előadta, hogy a rendőrök nem tájékoztatták az előállítás okáról, illetve annak időtartamáról nem kapott igazolást.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése előírja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A rendőrség tájékoztatása szerint a panaszossal szemben intézkedő r. százados nem emlékszik arra, hogy a panaszos az előállításról szóló igazolást átvette-e, de igazolást minden esetben készítenek.

A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok közül egyiket sem találta meggyőzőbbnek. A panasz ezen része tekintetében a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem megállapítható. A Testület ugyanakkor az esettel összefüggésben ismételt felhívja a rendőrség figyelmét arra, hogy az előállítás időtartamáról szóló igazolást minden esetben el kell készíteni – a későbbi bizonyíthatóság érdekében – két példányban.

8) A panaszos előadta, hogy a rendőrök hangneme is kifogásolható volt: bűnözők módjára beszéltek velük, megkérdezték tőlük, hogy „Mi ez a rendetlenség?”, megfenyegették őket, ha nem állnak fel a járdára, akkor erőszakot alkalmaznak velük szemben. Eközben az egyik rendőr a kezét fegyverén tartotta, amit a panaszos fenyegetőnek érzett. A rendőrkapitányságon a panaszos felesége olyan információt kapott, hogy a panaszost azért vitték be, hogy „jól elagyabugyalják”.

a) A panasz hangnemre vonatkozó része tekintetében a Kerületi Rendőrkapitányság r. századosa úgy nyilatkozott, hogy mind ő, mind pedig a Készenléti Rendőrség beosztottjai kulturált, udvarias hangnemben intézkedtek, nagyfokú türelmet tanúsítottak, ugyanakkor határozott volt a rendőri fellépés. A r. százados továbbá nem emlékezett arra, hogy bármelyik rendőr részéről elhangzott olyan kérdés, hogy „mi ez a rendetlenség?”. (Arra vonatkozó felszólítás viszont elhangzott, hogy ha a panaszos az úttesten tartózkodó jogsértő magatartását nem fejezi be, kényszerítő eszköz alkalmazásával a járdára fogják felvezetni.)

A Készenléti Rendőrség rendőri intézkedésben érintett beosztottjainak jelentéseiben úgyszintén az szerepel, hogy normál hangnemben, kulturáltan folytatták le az intézkedést. A

személygépkocsi vezetőjével szemben intézkedő rendőrök is úgy emlékeztek, hogy a többi rendőr kulturáltan viselkedett, nem beszéltek emelt hangnemben. Egybehangzóan úgy nyilatkoztak továbbá, hogy nem hangzott el a panaszban említett kérdőre vonás.

b) A fenyegető fellépés (a rendőr kezét a fegyverén tartotta) tekintetében a r. százados úgy nyilatkozott, hogy a panaszossal szembeni intézkedés során – a bilincsen kívül – más kényszerítő eszközt nem vettek elő, azzal nem fenyegettek a rendőrök, illetve ráutaló magatartás nem történt. A Készenléti Rendőrség érintett rendőrei egyezően úgy nyilatkoztak, hogy nem történt sem erőszakkal, sem fegyverrel való fenyegetés.

A Testület ez utóbbi panaszrészrel összefüggésben megjegyzi, hogy önmagában az, hogy egy rendőrnél szolgálati fegyver van, nem minősül az Rtv. 52. §-a szerinti lőfegyverhasználatnak.

A Testület a panasz hangnemre és bánásmódra vonatkozó része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekén túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a panaszossal szemben intézkedő rendőr hangneme tekintetében a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt a panaszos emberi méltóságához való jogának sérelme nem megállapítható.

c) A Testület a panaszos felesége irányában – a panaszos állítása szerint – elhangzott kijelentés megtörténtét az Rtv. 92. §-ának (1)-(2) bekezdésében foglalt szabályok alapján nem tette jelen Állásfoglalás vizsgálata tárgyával, tekintettel arra, hogy azt nem az arra jogosult terjesztette elő.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos igazoltatása jogszerűen történt. A panaszos előállítása jogszerű, szükséges és arányos volt. A kényszerítő eszközöket (testi kényszert, bilincset) a rendőrség szintén kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában, indokoltan alkalmazott a panaszossal szemben, ami nem idézett elő jogsérelmet. A rendőri létszám és az intézkedés időtartama nem idézte elő a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét. Az előállítás oka közlésének és az időtartamáról szóló igazolás kiadásának megtörténte, valamint a panaszossal szemben tanúsított rendőri hangnem és bánásmód tekintetében – a bizonyítékok feloldhatatlan ellentéte miatt – a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét nem állapíthatta meg.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szervek vezetőjéhez.

Budapest, 2015. március 26.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag